

Udviklende øjeblikke

Forfatter: Rikke Yde Tordrup

Forlag: Akademisk Forlag

Anmeldt af: Bjarne W. Andresen

Anmeldt dato: 14-03-2015

Sider: 172

Med eksempler fra vuggestue, børnehave og indskoling peger *Udviklende øjeblikke* på tegn på uhensigtsmæssige tilknytningsstile hos børn. Bogens formål er at give indsigt i tegn på udviklingsvanskeligheder, og det lykkes meget godt. Pædagogen får forslag til en målrettet indsats ved hjælp af udviklingsplaner.

Her er virkeligt en bog til praktikerne. Lettilgængeligt sprog. Praksisnære aktivitetsforslag. Genkendelige cases, hvor pædagogen er anerkendende. Eksempler på udviklingsplaner viser, at man ikke nødvendigvis behøver udfylde alle punkter ved alle børn. Bogen kan bruges i vuggestue, børnehave og SFO/indskoling.

I bogen defineres udviklende øjeblikke sådan: "de øjeblikke, der opstår, når to mennesker etablerer en særlig form for mental kontakt." Daniel Stern kalder det også "nuværende øjeblikke" eller "nuøjeblikke", og Susan Hart kalder det "mødeøjeblikke".

I *Udviklende øjeblikke* bliver den sunde tilknytning afbilledet som en stjerne. Barnet bevæger sig ud i spidserne og søger tilbage til midten, hvor pædagogen er (mor eller far, hvis det er i hjemmet). Det vedvarende utrygge barn vil klynge sig til pædagogen i midten. Bliv ikke vred på barnet, det gør kun sagen værre. Det burde være basal pædagogviden, men det pointeres alligevel. Barnet skal snarere lære at afsøge spidserne i stjernen ved at udvikle trygheden gradvist.

I vuggestuer kan pædagogens pauser og arbejdstider være en udfordring, og der er forslag til hjælp.

En anden type utryk tilknytning er den, hvor barnet ikke ser sig tilbage. Det må ikke forveksles med tillid og tryghed, for det er et tegn på tilknytningsvanskeligheder.

Pædagogen har sværere ved at skabe udviklende øjeblikke med utrygt tilknyttede børn. Ofte vil hun også opleve en indefrakommende modstand. Her skal hun forholde sig professionelt, for det utrygt tilknyttede barn har særligt behov for udviklende øjeblikke. En hjælp kan være at kende sin egen tilknytningsstil. Der lægges vægt på evnen til selvrefleksion, og pædagogen bør have en velintegreret kropsbevidsthed.

Udviklende øjeblikke har gengivet Daniel Sterns teorier i et skema, hvor man kan skrive udviklingsplanen. De forskellige selv benævnes det kropslige selv, kerneselve, selvet med andre, det sproglige selv og det historiske og identitetsskabende selv. Det kropslige selv har fokus på spædbarnets fysiologiske behov, og de

senere selv bygger ovenpå. Der er altså ikke taler om faser, som afløser hinanden.

Hvert selv gennemgås med eksempler på vuggestuebørn, børnehalebørn og indskolingsbørn, for en uhensigtsmæssig periode sætter spor. Der er en liste med opmærksomhedspunkter. Virker barnet f.eks. mimikfattigt og har det en forstyrret rytme i søvn og sult?

Pædagogen kan udvikle barnets kropslige selv ved at benævne de sanselige og motoriske oplevelser, barnet får. "Hov, du faldt!" eller "Kilder det?" Det er eksempler på, at pædagogen griber det udviklende øjeblik. Tiden ved puslebordet giver mange muligheder, hvis man har øje for det.

Mod slutningen af bogen er der seks eksempler på, hvordan man kan udfylde udviklingsplanerne på børn i forskellige aldre. Det er ikke så tidskrævende, som man kunne frygte. Udviklingsplanerne vil kunne udfyldes som et led i den almindelige pædagogiske praksis. F.eks. kan man spejle Gustav, som ofte fortæller andre, hvad de skal gøre. "Gustav, tak fordi du tilbyder din hjælp i forhold til, hvordan bålet skal tændes, men det er mit ansvar, og jeg bestemmer, at Gurli skal tænde det, som hun vil." Efterfølgende kan man socialtolke, dvs. fortælle Gustav, hvad hans adfærd gør ved de andre børn.

Udviklende øjeblikke slutter med en forsvarstale for aktiviteter med lav arousal. Langsomme aktiviteter, som har været planlagt i længere tid. Rikke Yde Tordrup har ikke meget til overs for hektiske ture til forlystelsesparker mm.

Jeg er sikker på, at *Udviklende øjeblikke* "kan give inspiration til de rigtige pædagoger ude i praksis", som forfatteren skriver i sine ønsker for bogen.